

LIETUVIS BRAZILIJOJ

1 METAI

Direkcija: St. Puišys
J. Silickas

S. PAULO, 1929 m. vasario 16 d.

Ats. Red. J. Rūškys

6 Nr.

Red. ir adm. būstinė: R. da CONCEIÇÃO 75 nr. Teleph. 4-0896 | Laiškams „Lietuvis Brazilijoje“, Caixa Postal 3311 S. Paulo

Vasario 16-oji-Tautos Sventė.

Šiandien vienuoliktą kartą lietuvių tauta švenčia savo nepriklausomybės paskelbimo metines. Šiandien Lietuvoj plėvėsuoja tautinės vėlavos, renkasi būriais žmonės į vietas nuskirtas, kad pasidainoti tuč, kas yra pasiekta, kas pergyventa...

Prisimiamus tuos mūsų tautos sopulius, vargus ir ilgus troškimus 300 metų gyventus, ta mūsų pirmąjį džiaugsmą 1918 metais, tuos gražiausius, kilniausius jausmus, energiją ir drąsą 1919-1921 metų laikotarpy, kai galingus priešus gime nuo visų mūsų žemėlės šonų — reikėtu manyti, kad šiam ten mes liksim, laimingi, džiaugiamės vii kai vienas atliktais darbais.

Bet ta'p nėra. Koks tai nematomas slogutis slėgia mūsų dvasią kas tai sunkaus guli pas kiekvieną ant širdies, ko net nesąngia kitam pasakyti ir kas sat tik jaučiam, Rodos to neturėtų būti, bet taip yra.

Todel minint šias vienuoliktas Tautos ir valstybės pasiluošavimo sukaktuves, tenka mums avilgterėti į netolima praeitį ir dabartį, kad sužinoti priežastis, kodel metaip yra, kaip privalėtų iš tikrųjų būti.

Reikia pripažinti, kad šiandien Lietuva yra toli gražu ne geroje padėtyje. Tarptautinės politikos voratinklais apipinta šalis, varoma į g linguju būčių, spirama kumščio įstatymų klausyti. Mūsų politinio, kultūrinio ir ekonominio gyvenimo centras, mūsų tautos ir valstybės širdis — Vilnius ir dideli žemių plotai aplink jį, apgaulingai nuo mūsų atplėti — svetimųjų rankose. Šalyje, tautoje nėra to susiklausymo, nėra to jausmo, kuris buvo 1918-1921 metų periode. Mūsų tautos ir valstybės reikalai yra gal net didesniame pavojui, negu buvo tad, kai gulė mus priešai iš visų pusių, kai berškino kardais į mūsų varitus.

Mūsų vidaus gyvenimas, ypatingai ekonominė padėtis, yra taipgi sunkioje padėtyje, nors tam gal kaltos daugumoje ir kitos, tiek nuo pačios tautos, tiek nuo jos vadu nepriklausančios aplinkybės.

Bet kodel tai tapome visi pasyvūs, nejaučiam to, nejaučia ir tautos vadai ir nepasako atvirai, ką žada mums rytoj, ir kaip į tą rytojų turi eiti lietuvių tauta. Visi paskendome kiekviens į savas dūmas ir žiūrime jau tik save, o tautos idealai tapo antraeilis dalykas.

Daug kas ie tą 11 metų yra ir gero padaryta šaly ir sulyginus su tuo, kad mes naujakt riai, reikia pasakyti, kad daug nudirbta. Bet daug kas turi būti neatidėliojant taisyti.

Daug lengviau yra kritikuoti, peikti kitą ir girtis. Taip įvyko ir Lietuvoj. Vis suspėta bent laikinai atsimušti priešus, kai tautoj išnyko vienybė, susiklausymas Tautos ir valstybės bei žmonių reikalais tapo risami partijų prizmos rėmuose Valdžios troškimas, o ją paėmus sauva liavimas ir jos ir net valstybės išdo išgalių naudojimas toli gražu ne bendriems šaly reikalams įgyveno Lietuvoj. Keitėsi valdžios, keitėsi partijų programos, kilo ir keitėsi obalsiai, bet pasak's viso to šjo blogyn.

Pagaliau 1926 metų, gruodžio 17 dieną įvyko perversmas, šaliai suelkta kita tvarka — diktatūra. Ir Lietuvoje daug kas nauja per šį paskutinį periodą įvyko. Daug kas gero padaryta. Daugei politikantų atsidarė akys, kad blogai seniau gyventa, blogan kelyn buvo vedama tauta, blogai ir ekonomiškai buvo šeiminkauta. Bet ar dabar galima pasakyti, kad jau gerai? Ne, to pasakyti negalime.

Todel ir liūdim, vieton džiaugsmo, todel kiekvienas lietuvis savas dūmas dūmoja...

Tad švenčiant 11-as Lietuvos Ne-

Prof. A. Voldemaras, pirmas ir dabartinis Ministerių Kabineto pirmininkas.

Ant. Smetona, pirmas ir dabartinis Lietuvos Preidentas.

TAUTIEČIAI!

Jeigu norite žinoti, kas yra Lietuvoje, kas girdėti pasaulyje, kaip gyvena lietuviai išsiviečiai čia Brazilijoj, Argentinoj ir visoj Pietų bei šiaurinėj Amerikoje; jeigu norit susilukti šviesios ateities svetimoje šalyje, jeigu norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, įnokų, matyti gražių vaizdelių iš Brazilijos ir Lietuvos, skaitykit „Lietuvį Brazilijoje“.

„Lietuvis Brazilijoje“ yra vienintelis didžiausias Brazilijoje ir visoj Pietų Amerikoje lietuvių paveikluotas laikraštis.

„Lietuvis Brazilijoje“ yra tikriausias kiekvieno lietuvių išsiviečio draugas ir patarėjas. Jis kiekvienam išsiviečiui pagalbės patarimais, nurodymais, kaip elgtis gyvenimo reikaluose, dėdamas atitinkamus straipsnius ir atsakymus į užklausimus.

„Lietuvis Brazilijoje“ nuolat eis 8 didelio formato puslapių.

„Lietuvis Brazilijoje“ mielai atvyks svečiuosna viena kara visai veltui kas tik jį laisku paprašys.

„Lietuvis Brazilijoje“ yra pigiausias laikraštis, nes čia Brazilijoje ir visoj Pietų Amerikoje metams kainuoja tik 125000, pusei metų 75000 ir 3 mėnesiams 45000.

Užsakant į Lietuvą ar kuria kitą šalį, kaipo dovana giminėms ir pažistamiems, metams 205000. Užsakant iš Lietuvos ar kitos pasaulio šalies: metams 3 dal. U. S. A.

Užakymus ir pinigus siukite tokiu antrašu:

„Lietuvis Brazilijoje“. Caixa postal 3311. São Paulo.

priklausomybės metines nenoroms skverbiasi galvon liūdnos mintys... Bet taip neturėtų būti. Ir metas būtų mesti mūsų vadams savo metodus, griebtis kito būdo.

Metas būtų šaltai pagalvojus, paduoti vieni kitiems tikrą lietuvišką rana, tarti savo lietuviškoms lūpomis tikrą lietuvišką žodį ir derinti reikalus tautos ir valstybės interesu plotmėje, bet ne taip, kaip rašo partijos programa, kaip sako pagiežos jausmo perimta širdis. O beabejo, kad visi galiama bus suderinti tai, kas šiandien skiria vienus nuo kitų, ir, beabejo, tautai ir šaliai nuo to bus tik geriau.

Risant tarptautinius, klausimus gal taipgi reikėtu daugiau atsidėti savo locnos tautos finėms ir moralinėms pajėgoms, negu diplomatų gabumams. Išties, kad tada tikrai geriau skaitytūs su mumis Europos „galingieji“. Būkime visame kame stipresni ir drasesni ir dar labiau susiklausykime, o beabejo būsimė

vrti ir laimėsime tai, kas teisėtai mums priklauso.

Mes, Brazilijoje gyvenanti lietuviai, bet mylinti savo Tėvynę Lietuvą, nuo kurios dar taip ne visai atsiskyrėme, ar begalime ką kita veikti, kai tik trokštėtos kas aukščiau pasakyta dėl Tėvynės. Pas mus taipgi ne geresnė padėtis. Ir mes nepalaujamai turime taisyti mūsų kelius, kad vieningame darbe ir susiklausyme išliktumėm lietuviams ir bendru lietuvišku žodžiu kalbėdamies — gerintumėm mūsų moralinę, materialinę ir kultūrinę būklę.

Tebūnie šiandien garbė kentėjusiems ir mirusiems dėl tautos idealu, dėl Tėvynės laisvės! Sekime jų takais, o būime laimingi.

TAUTIEČIAI! Visi skaitykite ir platinkite didžiausi Brazilijoje lietuvių savaitinį laikraštį „LIETUVIS BRAZILIJOJ“.

Atitajsyimas.

„Lietuvis Brazilijoje“ N 5 paskutiniam nuslapv atspausdintu „Popiežiaus Benedikto XV 50 metų kunigystės ubiliejus“, o turi būu „Popiežiaus Pijaus XI...“

São Paulo estados progresas.

Iš paskebt's oficialės statistikos matyt; kaip auga gyventojų skaičius São Paulo estadoje.

Metų	gyventojų buvo	skaičius
1890 m.		1.384.753
1895 m.	"	1.832.179
1900 m.	"	2.79.608
1905 m.	"	2.507.061
1910 m.	"	2.800.424
1915 m.	"	3.279.095
1920 m.	"	4.592.188
1925 m.	"	5.150.000
1926 m.	"	5.300.000

1928 m. dar nesuvesta gultiniai, bet skaitoma apie 6 000.000. Reikia per 38 metus gyventojų skaičius padaugėjo net 4 su puse milijonais.

Dėmesio!

Duodu fortepijono, muzikos teorijos ir solfedžio — dainavimo pamokas, arba ruošiu etiti konservatorijon. Norintieji m kytis prašan kreiptis. Rua Barão de Ladario 67. (netli nuo S. Antonio bazilyčios) Kasdien nuo 5 iki 7 val. vakaro.

Stasys Krašauskas.
Muzikos ir dainavimo mokytojas.

Lietuvių organizavimosi reikalai

Brazilijoje apsigyvenusi lietuvių tautos dalelė yra daug ko reikalinga. Juo labiau, kad jiniai vis dąsipildo naujais ateiviais, naujais mūsų tautos ir kolonijos nariais.

Prisiminant 1925 metų pabaigą ir 1926 metus, kai ištisi traukiniai emigrantų traukė už Lietuvos rubežių su Braziliskomis vizomis, ir tai daugiausia sodiečiai bei miesto darbininkija, šiukšta daros ir dabar, kai buvo manyta tada, kad tie žmonės vyksta ten, kur nebesiskaitys daugiau lietuvių tautos kūno nariais, kad žus amžinai. O taip atrodė todėl, kad su kartu nėjo į tą tolimą šalį inteligentinės tautos pajegos, tokios pajegos, kaip kad tos, ka mūsų tautos vargų ir ašarų dienoje ir begimstančios pilsvės, betekančios „Aušros“ laikais budėjo be baimės, sukavo šaukliais Gedimino.

Šiandien padėtis kiek kitokja. Turime ir inteligentų būrelį, tik gaila, kad iš jų vos maža dalelė yra tie, ka lietuviškam, tautiškam dirbui pritaria. Gi kiti laikosi pasyviai arba yra tolymi lietuvių tautos reikalams, kuriems rūpi kitos idėjos.

Ar daro panašiai kitos net žymiai už mus aukščiau kultūriniai, moraliniai ir ekonominiai pakilūsios tautos? Ne. Jos visa savo kolonijų gyvenima stato organizuotai, bet tik ant tautiško pagrindo. Tik tautos idėja ir tautiška vienybė yra patvari. Tik jiniai viena padės nugalėti sunkumus. Ir štai jų obalsis: „Vokiečiai su vokiečiais“, „Italai su italais“, Japonai su japonais! Ir jie tarpsta. Kyla kultūriniai, ekonominiai, moraliniai; dirba visi už vieną, viens už visus.

O paš mus ar taip yra? Nė šėščiel! Pas mus, kas žmogus, tai partija, kas galva, tai protas, vis naujos idėjos, ir taip eina kas sau. Ir ar tarpstam mes? Smilkstam, kai šlapi strampagaliai — šit kokia mūs pažanga!... Ir jeigu nesusi-griebsime laiku — žūsim be pėdsakų buvę tautos dalimi.

Išsiūrėjus į mūsų liaudi Brazilijoje, tenka pasakyti, kad jos absoliutinė dauguma myli lietuvių vardą, myli tautos tradicijas, tik reikia centro, reikia tautiškausi-tačiusių jėgų susibūrimo sveikais organizacijų pamais, o mūsų tauta išėivijoj taip galės tarpsti augti. Tik toji inteligentijos dalis, kurie negalėjome ir negalime ramiai žiūrėti į mūsų tautos pakrikusį gyvenimą, privalome kartą ant visados pasizadėti dirbti visiems už vieną, vienam už visus, vardan mūsų brolių — išėivijų kultūrinės ir ekonominės gerovės.

Mums Brazilijos lietuviams, kad pakilti iš ekonominio, kultūrinio ir moralinio skurdo, reikia vieningos, stiprios kultūrinės ir ekonominės sąjungos, o tai galima padaryti tik vienu lietuvišku šūkiu šaukiant, vienu lietuvišku keliu einant. Mums reikia pagaliu rūpintis tautos neoro, dailės, sporto ir kitas reikalus, kuriuos privalo išlaikyti gyvais savistoviais ir čia išėivijoj.

Kai kas gal pamano, ar pasako: „Ir kam visa tai, pakanka ko nors vieno, juk čia mūs tik saujelė.“

Tai didelė klaida. Jeigu tautos kamieną palikusi jos dalis nori išlikti gyva pilnumoje, jiniai privalo augti nauji kamienai, leisti naujas, savistovias šaknis, nors ir svetimoje dirvoje. Jiniai privalo išauginti visiškai tobulą vienetą — naują tautos medį, tolygų tautos branduolį. Tik tokioje sąlygose galime kalbėti apie mūsų tautos svetur išlikimą. Be to jiniai, toji tautos dalelė po mažų nyks ir džiūs, ir daugiau nebeatgavina.

Kalbant apie kultūrinį ir ekonominį bei moralinį lietuvių Brazilijoje bedradarbiavimą, apie tos rūšies organizacijas, tenka pasakyti, kad mes iki šiol tokios stiprios pamatais pastatytos organizacijos neturėjome ir neturime, kuri galėtų visus lietuvius, mylinčius tą vardą, mylinčius tautos idealus susaukti į vieną šeimą, į vieną būrį. Visa tai iki šiol buvo tik idėjoj, bet be pamatų.

Mūsų lietuvišku daina, muzika, dailė scenos menas taipgi tokiose apy-sto-je. O šios reikalai taipgi mums oro kai pasirūpinti. Ji reikia sukurti savistovų, nepriklausomą nuo kitų organizaci-

Dras K. Grinius, trečias Lietuvos Prezidentas

Al. Stulginskis, antras Lietuvos Prezidentas.

Lietuvos žinios

Kariškos dirbtuvės revizija.

„Ela.“ praneša, kad bedarant kariškose dirbtuvėse reviziją atidengta eilė prasikaltimų. Byla atiduota svarbesnioms kariškoms byloms tardytojui. Su-inta 4 asmens.

Restoranų skaičius sumažėjo.

Išgavimui patento reikalingas ištikimybės liudijimas. 1929 metams tokių liudijimų buvo išduota tik keturi; tokiu būdu visi kiti restoranai tur būti uždaryti. Restoranų savininkai tuo reikalu padavė valdžiai memorandumą, kuriame tarp kit ko pasakyta, kad 1923 m. Kaune buvo 114 restoranų, o 1927 m. tik 17. o dabar leidžiama tik 4 restoranai.

Savižudybės Lietuvoj.

Centra'nis Stat. B'uras paskelbė savižudybes statistiką, iš kurios matyt, kad per keturius metus (1924 — 1927) nusižudė žmonių Lietuvoje viso 480. Didesnis nuošimtis yra vyrų. Iš visų miestų daugiausia atsižymėjo Kaunas, kuriame nusižudė 59 žmonės, ir Klaipėda — 45 žmonės. Mažiausia — tai Ukmergės miestas — tik 3 žmonės.

Kiek lietuvių emigravo iš savo Tėvynės.

1928 metais iš Lietuvos emigravo 8893 piliečiai. Daugiausia emigravo kovo mėnesį — 1223 asmens, toliau gegužės — 987, balandžio — 865 asmens. Daugiausia išvyko į Argentina, toliau į Braziliją.

Pavasarininkų konferencija.

1928 m. gruodžio 29-31 d. Kaune įvyko pavasarininkų konferencija. Joje dalyvavo Popiežiaus pasiuntinys ir visi

Lietuvos vyskupai su Metropolitu Skviriekiu priešaky. Konferencijos metu gautos Popiežiaus pasveikimo laiškas. I naują Centro Valdybą pirminku išrinktas vieton prof. Eriro Dras J. Leimonas.

Partijų konferencijos.

Sausio mėn. įvyko konferencijos krikščionių Demokratų ir valstiečių liudininkų konferencijos. Padaryta svarbių nutarimų, pakeista statutai ir išrinkta naujos centro valdybos.

Privatinės gimnazijos naikinama.

Valdžia nusavino dvi „Saulės“ draugijos laikomas gimnazijas Utenoje ir Plungėje ir manoma nusavinti kai kurias „Žburio“ gimnazijas.

Šiaulių apskirty blaga žmonėms gyventi.

Iš gauto laiško iš K. J. iš Šiatu apskirties matyt, kad Lietuvoj dabar žmonėms labai blaga gyventi: „Šem t Lietuvoj labai sunkūs metai, niekas ne žaugo nei lauke nei darže... labai sunku gyventi, o litų nėra; ūkininkai dėjuoja — reikės žemę pamesti, nes nėra ku vasaruojų sėti. Pa'gelų daug, die'ą iš dienos po dešimts elgetų vaikščioja visur. Daro sunku rasti. Bet šiemet niekas negal važiuot svetur, nes litų nėra. O taip brangu, rugių centneris 25 litų, kviečių 2/ litai. Ūkininkai išpardavė gyvulius, kiales nepenėtas papjovė... Vasara buvo labai šlapi, o ziema šaltiki 20 laipsnių šalčio!! Ir t.t. Žmonės sako kad lietuviai Brazilijoje yra laimingesni.

Mes nuo savęs pridursim: jei taip bus ir toliau, tai iš tikrųjų ateitis Lietuvoj nekokia, tamsi.

Menas turi veikti savistoviai, d'rbti tik jam priklausanti darbą ir dirbti privalo jame rinktiniai žmonės, kad daina, muzika, scenos menas, dalė galėtų išikrųjų daryti pažangą.

Trumpai suglaudus ta žiupsni pasakytų minčių, lietuvių kolonijai Brazilijoje, jos centrui S. Paulo mieste, stovi prieš akis du svarbūs uždaviniai: vienas — tai sukūrimas tautiškos li'tuvių kultūrinės ir ekonominės sąjungos, antras — tai įsteigimas li'tuvių Meno Draugijos, kuri nuo nieko nepriklausoma galėtų gairinti mūsų dainą, muziką, dailę ir scenos meną. Šiuos du uždavinius bus galima įgyvendinti, tik pastačius tvirtus pamatus veikimui su obalsiu „Lietuviai, vienybė!“ Kiti keliai yra netikę, jie kaip rodo gyvenimo praktika, veda lietuvius prie išskrikimo, ir nadingi tik svetimiems, kad mus greičiau užostų, nus'obty ir kaipo tautą palaidotų. Klausutis. Redakcijos prierašas. Pono Klausučio išelta mintis yra sveikintina. Lietuvių organizavimuisi pritariam. G.

Nauja Vatikano valstybė.

Jau kelios savaitės viso pasaulio dienraščiai pilni žinių apie taip vadinamą Romos klausimą. Vasario 11 d. tamsai klausimas laimingai išspręstas. Popiežiaus ir Italijos valdžios atstovai pasirašė sutartį. Dar nežinomos tos sutarties smulkmenos, tik žinoma jos turinys.

Ta sutartimi einant Italijos karalius pripažįsta popiežių suvereną, nepriklausomą valdovų gabalėlio žemės, kuriame randasi Vatikanas t. y. š.v. Petro bažnyčia, popiežiaus rūmai, sodnai ir k. ir atiduoda vieną geležinkelį, laisvam susisiekimui su visu pasauliu. Popiežius iš savo pusės pripažįsta kralių teisėtumą Romos ir Italijos valdovu. Italijos valdžia sumoka popiežiumi bilijoną lyrų (apie 50 milijonų dolerių), kaipo atlyginimą už 1870 metais užgrobtus bažnytinis trobėsins ir žemes.

Nauja valstybė vadinsis Vatikano miestu. Bus tai mažiausia pasaulyje valstybė, nes turės tik apie 50 hektarų žemės ir keleta tūkstančių pavaldinių, daugiausia popiežiaus rūmų tarnų ir valdininku. Bet moraliai bus tai galingiausia valstybė, nes tikybos ir doros dalykuose jos klauso virš 300 milijonų kataliku. Jokia kultūringa valstybė neturi tiek jau atsivadusių pavaldinių.

(Tasa seka)

CASA FARO

Visi Europos valstybių pinigų keitimai. Laivakortės už pigią kainą geriausių ir greičiausių laivų į Lietuvą, Rumuniją, Čekoslovakiją, Rusiją, Austriją ir kitas valstybes.

Rua 15 de Novembro, 80 (priešais Kavos birža) - SANTOS

lima jau pažymėti, kad kaip matyt iš pasikalbėjimo su lietuvių choro vedėju, jau „Dainos“ draugija organizuojama. Kas link pirmos dalies iškelto klausimo, tai irgi galima pažymėti, kad ji jau beveik vykdoma gyveniman, nes neseniai iškūres „Lietuvių klūbas“, kaip girdėjom, turi pasistatę sau už tikslą organizuoti lietuvius plečiu mašabu ir veikti grynai taut ška's pamatais. Kolkas apie jo veikimą ret rim ką pasakyti, bet vėliau apie jį išsitarim: Tik norė ume išreikšti savo mažą pastabėle, kad „Lietuvių Klūbas“, apimtų plečiausius sluogsnis lietuviškos tautiška'i mastančios išėivijos, ir kad nebūtų skirstymo į „jus“ ir „mes“ kaip yra išsitaręs L. Klūbo vice-pirminkas p. Eidrigėvičius savo straipsny „Ar tuo keliu einam“, tilpusiam „Pietų Amerikos Lietuvyje“ iš vasario m. 3 d.

Lietuvos istorijos santrauka.

Nuo Redakcijos. Švenčiant 11 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuves, pravartu būtų Lietuviams atimti sau Lietuvos istoriją; todėl ir radom reikalingu šitame numery įdėti Lietuvos istorijos trumpą santrauką.

Lietuvių tautos kilmė.

Sulig padavimais lietuviai yra kilę iš bendros visoms Arijų giminės, kuri tūkstančiai metų atgal gyvenusi Azijoje. Nors toks tik padavimas, tačiau tokios pat nuomonės yra ir kai kurie mūsų istorikai. Pavyzdžiui — Basanavičius savo raštuose sako, kad Lietuvių tauta yra bendro kamieno, iš kurio kilusios visos Europos tautos, kuris buvo išbujojęs į šakas įvairiais pavadinimais, kuris tačiau jungė bendra visiems kalba (sankritų kalba) ir bendra visiems tikyba, ir kad šio kamieno lopšys yra Azija.

Kabiniakas Būga nagrinėjant lietuvių kalbos kilmę irgi priėmė tos išvados, kad sanskritų arba arijų kalba yra mūsų kalbos motina. Tiesa, kiti istorikai yra kitos nuomonės. Pavyzdžiui M. Biržiška nors nedrąsiai sako, kad mes esame italų kilmės.

Dabartinėse vietose lietuviai apsigyveno prieš kokio tūkstantio metų. Padavimai sako, kad savo kelionėje lietuviai buvo sustoję Oraku žemėje, paskui apė Dunojaus upę (Pietinė Rusija), vėliau Italijos imperijoje ir antgalo atvyko į dabartines vietas. Tą padavinį tvirtina mūsų kalba, tikyba ir dainos.

Lietuvių susitvarkymas Lietuvoje.

Atvykę į dabartines vietas, lietuviai gyveno nesusijungę į vieną kūną, gyveno didesnėmis ar mažesnėmis giminėmis kurias ilgainiui susio gūnizavo į atskiras gimines kaip: prūsai, letgaliai, žemgaliai, kuršiai (iš tų trijų paskutinių yra susidariusi latvių tauta), aukštaičiai ir žemaičiai.

Išskyrus aukštaičius ir žemaičius, visos kitos giminės liko kitų valstybių užkariautos. Likę žemaičiai ir aukštaičiai patys savitoviai tvarkėsi, valdomi savo kunigaikščių iki 12 amž., bet tarp tų dviejų padėmių susivienijimo nebuvo.

Lietuvių susivienijimas.

12 amžiuje prasidėjo kaimynų — lenkų, rusų ir vokiečių — kryžiečių puolimai. Šie puolimai ir privertė lietuvius jungtis į vieną valstybinį organizmą. Tačiau pilnas susivienijimas įvyko tik 13 amžiuje, kuomet visų lietuvių valdžią į savo rankas paėmė kunigaikštis Mindaugas, kuris ir sukūrė didelę Lietuvos valstybę.

Jo įpėdiniai tą valstybę stiprino ir jos ribas platinė, taip kad jau Vytautui Didžiajam valdant valstybės ribos ėjo nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų ir nuo Maskvos iki Gdanskui, t. y. yra apie 10 kart didesnė buvo, negu, kad dabar yra.

Lietuva po svetimųjų jungu.

Vytautui mirus (1430 metais) Lietuva valstybė jau pradėjo žlugti. Dar Jogailla 1386 metais buvo padaręs uniją su lenkais, bet Vytautui valdant ta unija neturėjo reikšmės: Lietuva buvo savistovi valstybė; bet Vytautui mirus, Lietuva pradėjo valdyti lenkų karaliai ir tokiu būdu ji nustojo savistovumo.

Tokia padėtis tęsėsi iki 1795 metų, kuomet kaip Lenkija, taip ir Lietuva pateko po rusų carų valdžią. Jei lietuviams sunku buvo nešti lenkų jungą, tai po rusų valdžią tas jungas dar pasunkėjo. Nekalbant jau apie kitus daromus lietuviams blogumus, reikia pažymėti tik spaudos uždrandimą, kuris tęsėsi ištisa keturiasdešimties metų, nuo 1865 ligi 1904 metų. Tačiau nežūrint į visą tai, nežūrint į tas visas daromas skriaudas, lietuvių tauta išliko gyva.

Lietuvos laisvė.

Uždraudus lietuvišką spaudą, lietuviai, nors buvo ko nusiminti, tačiau nesudėjo rankas, bet stvėrėsi dirbti tauti-

Vl. Putvinskis, Šaulių S-gos organizatorius.

Kas girdėti pasaulyje

Anglijos skolos.

Vasario 7 d. Anglijos Finansų Ministeris pranešė parlamento nariams, kad Anglija skoliną kitoms valstybėms viso 7.738 milijonų svarų (34.821 milijonų dolerių). Vien tik nuošimčių reikia mokėti 310 milijonų svarų (1.395 milijonai dolerių). Šią skolą išdėsčius gyventojų tarpe išeina, kad kiekvienam piteičioi tekėtų mokėti skolas po 17 svarų arba po 765 dolerius ir nuošimčių po 6 svarus arba po 27 dolerius.

Paragvajaus — Bolivijos karo nepaprastos išlaidos.

Pasibaigus tarp Paragvajaus ir Bolivijos karui, Tautų Sąjungos Sekretorius pareikalavo sumokėti iš šų dviejų vals-

tybių už telegramas, kurios buvo sunčiamos tarpininkavimo tikslu, viso labo 140 tūkstančių šveicarų frankų arba 28 tūkstančius dolerių, t. y. yra daugiau, negu tos valstybės turi mokėti Tautų Sąjungai nario mokesnio, nes Bolivijos nario mokesnis — 19 tūkstančių ir 800 dolerių, Paragvajaus — 4 tūkstančiai ir 800 dolerių.

Šalčiai Berline.

Vasario 12 d. Berline mirė 14 asmenų nuo šalčio. Taip pat dideli šalčiai ir Baltės valstybėse (Lietuvoje irgi). Baltijos jūroje plaukia ledų kalnai 30 laivų pavojuje.

Be to prasidėjo dideli šalčiai ir Šveicarijoje, kur termometras nukrito kai kuriose vietose net iki 35 laipsnių.

Lietuvos Nepriklausomo gyvenimo svarbesnių įvykių chronologinė santrauka.

1914 metais prasidėjo pasaulinis karas.

1915 m. rugsėjo pabaigoje vokiečių kariuomenė jau buvo užėmusi visą Lietuvos kraštą.

1918 m. Vasario m. 16 d. Lietuvių Tautos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą.

1918 m. kovo 23 d. Vokietijos Kaizeris pripažino Lietuvos Nepriklausomybę, o kiek vėliau pripažino Tarybai ir jos sudarytai vyriausybei pilną laisvę tvarkyti Lietuvos kraštą.

1918 m. Lapkričio 11 d. Prof. A. Voldemaras sudarė pirmą Ministrų kabinetą.

1918 m. Lapkričio 23 d. pradėta organizuoti Lietuvos kariuomenę.

1919 m. balandžio 6 d. p. A. Smetona išrinkamas valstybės Prezidentu.

1920 met. Liepos 12 d. Maskvoje pasirašyta su rusais taikos sutartis. Vilnius pripažintas Lietuvai.

1920 m. spalio m. 7 d. Suvalkuose pasirašyta su lenkais sutartis, kuria einant Lenkija Vilnių pripažino Lietuvai, bet spalio m. 9 dieną lenkai tą sutartį sulaužė ir užėmė Vilnių.

1920 metais gegužės 15 d. Susirinko Seigiamasis Seimas, kurį sudarė 12 atstovų. Kiek vėliau išrinktas antras Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Stulginskis.

1922 m. vasario 15 d. Seimas priėmė Žemės Reformos įstatymą, o va-

18 žmonių prigėrė.

Netoli belgų miesto Lutche įkrito į patvinusią upę automobilis su 18 važiuosiu iš darbo darbininkų. Visi darbininkai prigėrė.

52 aukštų kinas.

Radio žiniomis Nju Jorke tres Broadway bus pastatytas naujas 52 aukštų kino teatras. Jo pastatymas kainos 10 milijonų dolerių.

Kiek Vokietijoje valdininkų.

1928 metais įvairiuose Vokietijos valdžios istaigose dirbo 467.249 valdininkai. Į tą skaičių neįeina savivaldybių tarnautojai. Tuo būdu kiekvienam valdininkui tenka maždaug 130 žmonių.

Lenkų kolonija Peru valstybėje.

Lenkų valstybės Žemės Ukio Bankas nupirko Peru apie 500.000 hektarų miško lenkų išėviams apgyvendinti. 1929 m. ten bus apgyvendinta 150 šeimų.

30 milijonų automobilių.

„Daily Telegraph“ korespondento pranešimu iš Nju Jorko, dabar Šiaurinėje Amerikoje yra 25 milijonai lengvųjų ir sunkiųjų automobilių. 1929 metais bus pastatyta naujų 5 milijonai.

Prancūzų laivyno jėgos.

Sausio m. 27 d. prancūzų laivyno ministeris Leygues pasakė laivyno klausimu kalba, kurioje nurodė dabartines prancūzų laivyno jėgas. Ministeris pranešė, kad prancūzų laivyno biudžetas 1929 m. esąs 17 nuoš. mažesnis, nekaip 1914 m. Kitų jūros valstybių laivyno biudžetas toli praška prieškarinį biudžetą. Amerikos laivyno išlaidos esančios 165 nuoš., Japonijos 120 nuoš. didesnės nekaip prieš karą. Nuo 1914 m. iki 1922 m. prancūzai tepastatę tik 28.000 tonu karo laivų, tuo tarpu Italija — 69.000 t., Japonija — 465.000 t., Amerika 870.000 t., Anglija 1.171.000 t. Prancūzija šiuo metu turi paruoštų tik 488.000 t. karo laivyną, bet greit manoma pastatyti 90.000 t. 1929 m. prancūzų laivyno personalas susidedas iš 1798 karininkų ir 53.000 kareivių, prieš didįjį gi karą buvo 1860 karininkų ir 66.566 kareivių.

Lietuvos Nepriklausomo gyvenimo svarbesnių įvykių chronologinė santrauka.

1917 m. rugsėjo 18-22 d. Vilniuje susirinko lietuvių konferencija, kurią sudarė 214 atstovų ir kuri iš savo tarpo išrinko 20 asmenų Lietuvos Tautos Tarybą.

sario 16 d. tapo atidarytas LIETUVOS UNIVERSITETAS.

1922 m. Liepos 13 d. Ambasadorių Konferencija pripažino Lietuvą de jure.

1922 m. rugpjūčio 1 d. St. Seimas paskelbė Lietuvos Konstituciją.

1923 m. sausio 10 d. Klaipėdos krašte įvyko gyventojų sukilimas prieš okupantus, o sausio 19 d. Klaipėdos kraštas susijungė su visa Lietuva.

1926 m. birželio 7 d. išrinkamas trečias Lietuvos Respublikos Prezidentas p. Kazys Grinius, bet jis buvo Prezidentu tik trumpą laiką.

1926 m. gruodžio 17 d. įvyko kariuomenės sukilimas prieš valdžią, kurio pasekmės — p. Šleževičiaus kabinetas atsistatydino, o naują sudarė prof. A. Voldemaras. ir gruodžio 18 d. atsistatydino p. K. Grinius, o į jo vietą išrinktas p. A. Smetona, kuris eina Prezidento pareigas iki šiai dienai.

1927 m. vasario 16 d. mirė Vilniuje Lietuvos atgimimo patriarchas D-as Jonas Basanavičius.

1927 m. balandžio 12 d. paleistas Lietuvos Seimas (paskutinis)

Iš lietuvių kolonijų gyvenimo

Fazenda Saltino. Mūsų korespondentas praneša, kad ten sausio 31 d. lietuviškos Emilijos Griškonaitės vyras italis Alfrēdas, vedamas malkas ir kavos ir norėdamas sukinkyti pasibaidžiusius mulus, papuolė po ratais ir sunkiai liko sužeistas. Pilnas vežimas malkų perėjo per jo krūtinę ir sulaužė šonkaulį. Gyvybė pavojuje.

Šioje fazendoje gyvena kelieta lietuvių šeimynų. Gyvenimas jų nekas ir

taid del to, kad šiemet baisiai lijo ir todėl negalima išpildyti sutartį su fazendieriu. Dar lietuviai šiaip taip apsidirba, bet kiti tai nespėja. Už apžiūrėjama 1000 medelių kavos mckama 550 mil-rei-ų.

Fazendos administracija yra pakenčiam. I vidui kolonistų gyvenimą neskisla. Gyvent galima būtų, jei ne tie lietūs.

BRAZILIJOS ISTORIJA

(EPIZODAIS)

Pasaulis XV amžiuje.

XV amžiuje pasaulis buvo visiškai mažas. Buvo žinoma tikta Europa, Azija, Afrika, Indija ir kai kurios mažos salos. Apie Ameriką kaip Šiaurinę, taip Centralinę ir Pietinę niekas ir suprati-mo neturėjo. Vi-i mokslininkai buvo įsitikinę, kad už Atlanto ir Didžiojo vandenyno jokių žemių nėra — vien tie vandens, ir todėl niekam neatėjo mintis plaukti į kitą pusę. Tiesa, tuomet nebuv-vo ir tokiu laivu, kaip, kad dabar yra, o su buriniais laivais plaukti buvo pavojinga.

Atirasdavo kai kurie drąsesni, kurie mėgino nors sporto dėliai plaukti toliau, bet pametę iš akių savo krantą, grįždavo atgal. Laikas bėgo. Progreso tuo atžvilgiu nebuvo jokio, bet štai atsirado visai drąsūs jūrininkai, kurie nusistatė žūt-būt pabandyti laimėti.

Kristoforas Kolumbas.

Iš visu tokių jūrininkų atsizymėjo Kristoforas Kolumbas.

Gimė jis Italų zemėje, Genujos mieste. Tėvas buvo audėju ir sūnų norėjo išmokyti to amatu, bet vaikas jokio patraukimo prie to neturėjo. Jis iš pat mažens pamėgo knygas, ypatingai mėg-

davo skaityti tolimų kolonijų aprašymus. Prisiskaitęs ir pats norėjo būti tokiu keleiviu, plaukyti po vandenynus. Ant galo jo troškimas išsipildė: gavo viename laive vietą ir galėjo jūrų pakraščiais plaukyti. Beplaukydamas įsinylėjo ir vedė. Pas savo uošvį, vienos salos savininką, aptiko daug jo žemėlapių ir užrašų. Iš jų patyrė apie įvairius augalus, medžius ir gyvulių laonus, kuriuos vandenynas atneša nuo vakarų šalies iš šimeta ant kranto.

Isigilinęs priėjo išvados, kad, jei vandenynas atneša nuo vakarų šalies įvairius augalus ir laonus, tai ten, toli už vandeniu, turi būti žemė, ir toji žemė tai ne kas kita, kaip tik Indija, kuri, kad nuvykti, reikėjo plaukti aplink Afriką.

Kolumbas pamano, kad, kadangi žemė apskrita, nereikia plaukti aplink Afrikos, o reikia keliauti tiesiai per vandenyną. Tokia kelionė būtų daug greitesnė, lengvesnė ir pigesnė.

Tą savo išradymą nusistatė įvykdyti gyvenimam. Bet kaip? Pinigų neturėjo, o kitas tam tikslui nėdu turi nieko. Ir iš tikrųjų, Italijoje jam nepirai-ė niekas. Tuomet jis iškelavo į Portugaliją, bet ir ten nieko nelaimėjo. Vienok Kolumbas aenusiminė. Iš Portugalijos nuvyko Ispanijon ir ten poilgo darbo,

São Paulo lietuvių choras

Mūsų beudradarbis turėjo pasikalbėjimą su São Paulo lietuvių choro vedėju, ponu St. Kr. Šausku, kuris teikėsi suteikti šiokių — tokių žinių apie chorą.

Choro dalyvauja 50 asmenų. Choras mišras, balsų yra gerų. Sėpreni balsai moterų. Repeticijos — pamokos daroma 4 kart savaitėje ir 1 kart bendra pamoka vi am chorui. Choristai su maža išimtimi renkasi i pamokas punktu-aliai.

— Ar visi choristai, p. vedėjau, seniau yra dalyvavę chore?

O ne! Galbūt tik 25 nuošimčiai yra dalyvavę, todėl išsyk prisėjo mokytį nuo gamos, tačiau nežiūrint i tai pasisekė per taip trumpą laiką, nes tik 3 savaitės, išmokyti jau 3 dainas ir pradėta keletą naujų. Dainos išmoka keturias mišriais balsais.

— Koks ūnas pas choristus?

— Ūpas? Ūpas labai geras, ir jei taip toliau eis, turiu viltį, kad šis choras išaugs i milžiniška chorą.

Kokios perspektivos ateičiai, taip sakant, kokia numatoma choro veikimo programa?

— Dabar choro pamokas darom lietuvių katalikų parapijos salėje, bet tas mums del tau tikrų priežasčių baisingai nepatogu. Tad pirmiausia norim išnuomoti repeticijom salę, kur galima būtų laikyti ir savo planą, kurį irgi manom kol kas išnuomoti, vėliau gal būt įsigysim nuosavą. Toliau — šiek tiek pri-irėngę manom ruošti koncertus, bendrai pradėsim rodytis viešai mūsų lietu-

viškajai visuomenei. Neatsisakysim ir kitiems ruošiant vakarus jų programas savo choru painvairinti.

— Ar toks choras, p. vedėjau, be organizacijos gyvuos?

— Ne, mes ir manom tuoju sutverti „Dainos“ draugiją, kurios nariais bus visi choristai, o vėliau galės prisidėti ir kiti asmen, norį pasidarbuoti menui.

Ši draugija veiks savystoviai ir bus nuo njeo neprigulminga. Draugijos statutą jau komisija iš choristų ruošia.

— Ar „Dainos“ draugijos tikslas bus vien tik dainos?

— O, ne! Be dainų dar statsime operetes, rengsim vakarus ir t. t. Žodžiu -tengsimės įvairiais būdais ginti lietuvius nuo išstatėjimo. Mes norim eiti šiaurinės Amerikos lietuvių pavyzdžiu, kur menas gaivina lietuvių tautiškus jausmus ir stiprina jų meilę prie savo tėvynės Lietuvos. Tik vieno mes norim iš Brazilijos lietuvių, tai pritarimo nors morališkai mūsų darbams.

„LIETUVIO BRAZILIJOS“

Skaitytojams

Jei norit, kad Jūsų laišakai nežutų, rašykit savo antrašą taip:

Vardas, pavardė

Caixa postal 3311 - S. PAULO

po ilgų ir didelį prašymu karalienė Izabela sutiko jam padėti.

Tuomet priėngė jis laivą, paėmė žmonių ir 1492 metais rugpjūčio 3 d. leidosi kelionėn šiaurės link. Kelionė buvo labai voringa. Turėjo daug nukentėti nuo bėdrakelvių ir vos nebuvo jų užmuštas, tačiau jo ištvermė viską padarė ir štai spalio m. 11 d. priplaukė prie vienos salos San Salvador

Tai buvo pirmas Kolumbo atradi-

mas. Grįžęs atgal ir pranešęs tai Ispanijos Karalienėi, pradėjo rengtis į naują ekspediciją.

Jo pavyzdį paėmė ir kiti jūrininkai ir jau nuo to laiko progresas pradėjo žengti pirmyn. Ir ku tolyn, to daugiau žemių atrasto ir tokiu būdu atrastos buvo Šiaurinę ir Pietinę Amerikos.

Bet apie Brazilijos atradimą kalbėsime atskirai.

St. P.

Nepaprasti nuotikiai reporterio Smuto.

ROMANAS.
TRECIOJI DALIS
(Tęsa).

G. Strelisker

Smut skubinaisi laiptais perono linkui. Ties uztvora beliko vos keliolika žmonių. Greitais traukiny Berlynas — Miunchenas išėina už penkių minučių. Garvėžys trumpai sušvilpa. Žmogelis ties bufetu vežinėliu monotoniškai šaukia: „Papirosai, bananai, švieži bananai, likieris, keksat.“

Persigandusi keleivė, paraudonavysiu veidu, šaukia bagazo nešėja: — Saptynioliktas numeris! Kur gi jis žuvo, tas septynioliktas numeris... Jis turi visa mano bagazą, o traukinys tuoju išeis.

Smutas tuo tarpu kiša kišenėn ranką, kad išimti bilietą ir parodyti kontrolieriui, kai tuo tarpu užpakaly savęs užgirsta užkimusį blač:

— Geras vakaras, pone Smut! Jūs jau vėl čionai?

Jis greitai apsigrežia. Policijos komisaras civiliūs rūbus apsitaisęs, maloniai nusisėpso.

— Aš? — nustebintas klausia Smut, — čionai vėl koks neusiiprati-mas, pone komisariu. Aš kaip tik rengiuosi sėstis i traukinį.

Šul as gudriai šaiposi.

— O, aš turiu geras akis, pone Smut, jums nepasisėks mane an savo mešker. itės su auti. Jūsų figūra ir monoklis pakankamai charakte ingi. Tiesa, o kur jūs važiuosit?

— I Miuncheną, pone komisariu, jeigu norite žinoti. O gal jūs del ivairu-nybių vėl ruositės mane areštuoti?

— Ivairumėliai labai naudingas daiktas, — juokiasi Šule, — ne, aš čia kitais reikalais. Vienok jums tektų man padėkoti, kad šyryt jus greitai paleido iš arešto.

— Ka? A? Buvau areštuotas? Šian-dien ryta? Paklauskite, ar jūs makau-lėj vi-i namie?

Komisorius palankiu gestu ploja jam per pečius.

— E-e-o nenuduokite jau tokį di-delį nusistebėjimą — jūs juk puikiausia žinote. O aš su jums p. Smut jau spė-jau susipžinti, pone Smut.

Smut tikrai pasipiktinęs. Jam visai nesuprantama, i kur tas žmogus lenkia.

— Šiandien ryta? — Kartoja jisai, — kas gi, po šimto velnių, šyryt atsitiko?

— Nejaugi ištiesu pas jus tokia trumpa atmintis? — Klausia Šule.

— Aš būčiuu jums labai dėkingas, pone komisariu, jeigu kiek atskliau iš-i-reikštumėt.

— Prašau pasitraukti! — šaukia kontrolierius, — duokite kelią kitiems.

Smut prisiskverbia i peroną, bet prie traukinio sustoja, kad išklausti Šulco atsakymą.

— Aš jus visiškai nesuprantu, — atsako Šule.

— O aš jus dar mažiau suprantu, — matonai jau supykęs atsako Smut.

— Garai. Aš tuojuas atgalvinsiu jūsų atmintyje visą įvykį. Šiandien rytą mes padarėme „medžioklę“ vienam įtar-tiniam name, n. t. l. Fridrikseime. Apie tai juk jūs žinote?

— Ir kaip gi aš galiu apie tai ži-nat? Ne gi aš policijos šnipas, pagaliau?

— Bet pone Smut, vis tik aš jus nesuprantu: jūs juk buvotė areštuotas kartu su kitais.

— Aš? — pyksta Smut.

— Taip, jū. Biuro viršininkas tie-Is'og tippo iš džiaugsmo, kad jam pasieci-

kė suganti tokį svarbų naukštėlį: jis bu-vo įsitikinęs, kad sugavo patį Viliam Brat... — Jis taipgi Dzon Alvers, Eduard Tarzan. Taip.

— Visai teisingai, pone Smut. Juk tiesa, jūs būriote viršininkui tuojuas pareiškėte, kad Robert Smut, kad jūs žur-nalistas ir toje liadynėje atsidūrėte tik todėl, kad surinkti medžiagą sensacin-gam pranešimui i spaudą...

— Aš? Bet pone komisariu... — Taip, jū. Bet mano kolega tiek mažai tikėjo jūsų žodžiams, kaip ir aš aną kartą. Jūs atsitvedė i artiniausią poli-cijos nuovada. Dabar tai jau jūs tik-riausiai prisimenatė?

— Anaipol, — griežtai pareiškia Smut. — Aš neturiu nė mažiausio supratimo apie tą atsitikimą

— Jūs mane pasiepiate, pone Smut. Ir jeigu mano kolega apsidžiaugęs nusi-sekusi suėmiau, tuojuas man nebūtu paskambinęs (Brat'o byla vedu aš) ir ne-pranešęs apie tai, kad suimtas is yra re-porteris Smut...

— Užinkite vietas, — šaukia kun-daktorius, uždarinėdamas vagonų duris. Švyščioja skarelės, girdis atsiveikininimo balsai, prašymai...

... Ir, kadangi jūs man jau pažystamas, aš tuojuas nebūčiu davęs pa-rėdymą jus paliuosuoti, tad jūs kartu su kitais suimtaisiais, automobili, būtų atga-benę i eipe.

— Ach, šitaip! — Kai pašėles puo-la i jį Smut, — geriau būtų buve, jei to jūs būtumėt nepadares pone komi-sariu, būtų buve naudingiau ir man ir jums. Šyryt aš nebuvau jokiam įtarti-mam name, bet ramiausiai gulėjau lovoje, o tas kurį areštavo, ir kurį greitai paliuosavote, tai buvo tikrasis kaltininkas. Ar suprat te mane? Iškokite jį! O man jau pakaks visada del kitu kentėti. Pa-galiau pradėsiu skūstis... Vėliau pagau-tų juk traukinys nueis iš pat panosės... Ir visu smarkumu jis bėga p skum-

paskutinį vagoną, mitriai užsoka ant lai-pelių ir dingsta vagonė, keikiamas supykusio kundaktoriaus.

Traukinys greitai tolinasi. Policijos komisaras, kai stabo ištiktas, žiūri pas-kui.

4 Dalis.

„Miunchenas — svarbiausioji sto-tis“.

Vėsus rytas, rasoti vagonų stiklai, mieguistoms akys keleivių...

Smuktus lytus vilgo stoties stoga. Gėrgžda bagazo vežimėliai, garvežys šniokšdamas paleidžia garą ir sustoja, nuo vagonų stogo krinta lašai vandens. Traukia vagonų durys, girdis šauksmai, bėga nešikai.

Pirmųjų keleivių tarpe, besiskubi-nėčių prie išėjimo, yra ir Smut. Aky nepamainomas monoklis, raus j mažas lagaminėliukas. Apsisupęs ploščiumi jis grūdisi pirmyn prie išėjimo, pro miega-mąjį vagoną praeidamas užsmaukia ant akių kepką; kad mažutė Ninetta jo ne-pastebėtų, bet ties bagazo vagonu, kaip tai nustebešina, pakliūva tiesiai i gelton-plaukės merginos glėbį.

Ach, atleiskite. — Ir nori jis pasi-traukti i šalį, nes jaučiasi kaltas esąs per savo greitumą susidūręs su mergina. Bet rankos dar drūčiau jį apkabina, lenkiusi prie jo moteriška galvutė jaučia jis švel-nių lūpelių prisilytėjimą ir girdi balsą:

— Oi, Smut, kaip aš džiaugiuosi!

Smut? Na, žinoma, juk jo toks vardas. Bet kodėl jinai taip džiaugiasi? Juk jis ja visai nepažysta. Maloni mer-gaitė, bet vis tik ji suklydo adresu!

— Atleiskite, — kartoja jisai. — bet aš... Jis šalina apkabinusias jį ran-kas ir skuba prie išėjimo.

— Nemaioni klaida, — visai nepa-žystama, niekad gyvenime nematyta, ne-ginėjamai graži, bet, kaip sakoma, — apsiriko adresu. Mėlynos akys žiūri i jį išmetinėjimo žvilgsniu.

— Bet, Smut? Kas su tavim? Tu

Sostinės Vilniaus reikšmė Lietuvy tautai.

Visi žinoame, kad Vilnius per amžius buvo Lietuvos sostinė. Kas yra sostinė? Sostinės pavadinimas yra kilęs nuo žodžio „sostas“, o sostas tai sėdynė, kėdė, ant kurios sėdėsi imperatoriai, karaliai, kunigaikščiai ir kiti valdovai. Sostinė vadinamas miestas, kur yra sostas. Sostinė vadinami ir tie miestai, kur randasi valdžia. Jeigu Vilnius būtų tik miestas, kuriame kitados yra gyvenę Lietuvos valdovai ir kuriame dabar turėtų gyventi mūsų vyriausybė, tai ne vienam piliečiui gal ir galėtų atėti į galvą klausimas, ar gi Vilnius mums jau taip būtinai reikalingas? Ar ne vis tiek, kur valdžia gyvena: Vilniuje ar Kaune? Žinoma, Vilnius už Kauną didesnis ir gražesnis, ten būtų daug patogiau, bet jei Vilnius atgauti negalima, tai ką bedarys? Gyvensime su Kaune, ir tiek. Juk sunku rasti valstybę, kuri ilgai nebūtų pakeitusi savo sostinės. Rusija ir Lenkija amžių bėgy net tris kartus savo sostines keitė. Vokiečiai ilgą laiką visai neturėjo savo sostinės.

Taip gali kas pamanyti, ir tokių kalbų galima retkarčiais išgirsti.

Bet Vilnius amais nėra tik nurodymo valdžios buvimo vieta. Vilnius mums nėra tik toks miestas, kuriame kitados gyveno Lietuvos valdžia, kuriame išsiję jį kaulai.

Vilnius yra mums svarbus, brangus dėl to, kad apie jį augo brendo ir plėtojosi mūsų tauta.

Vilnius mums reikalingas dėl to, kad be Vilniaus nėra Lietuvos, be Vilniaus nėra ir tikros Lietuvos tautos.

Daug kas mane, kad tautą sudaro tik viena kalba kalbantieji žmonės ir kad vis viena, kur tie žmonės gyvena.

Tai klaida. Tautą sudaro net trys dalykai: žmonės, kalbėtojai ir žemė. Kultūra čia vadiname visą tą dvasinį turinį, kuris yra bendras tautos padaras, kaip kalba, papročius, bendrą praeitį, tikybą ir visą kitą.

Iš šių trijų tautą sudarančių dalykų žemė yra gal svarbiausias. Kodel? Todėl, kad tauta suga iš žemės lygiai taip kaip augalas. Drauge su kūno maistu žmonės iš savo žemės gauna ir visą dvasinį maistą: būdą, papročius, padavimus, net kalbą ir t. t. Tauta yra taip

glaudžiai surišta su žeme, kad pasikeitus gyvenimui vietai keičiasi ir pati tauta. Germanai, nukeliavę į Italiją, pavirto italais, nukeliavę į Ispaniją — ispanais, Ispanai ir portugalai, nukeliavę į Pietų Ameriką, pavirto argentiniečiais, braziliečiais ir t. t. Anglai, apsigyvenę Šiaurės Amerikoje, virto amerikiečiais, kurie nors kalba angliškai, tačiau sudaro visai savaimingą tautą. Ir mūsų lietuviai, iškeliavę ir apsigyvenę kituose kraštuose, pamažu ištautėję ir nustoja būti lietuviais.

Talgi, geruoju ar negeruoju persikyrusi su savo žeme tauta pamažu miršta ir pavirsta kita tauta. Kadangi mūsų tauta daugiausia augo ir kūrėsi apie Vilnių, tad netekusi Vilniaus tarytum neteko savo dvasios, savo širdies. Mūsų tauta turės pakilti ir gal virsti kokia kita tauta.

Antras dalykas, dėl kurio žemė taip brangiama, yra tas, kad žemė pasilieka vis ta pati. Galima pitauginti žuonius, galima sukurti kultūrą, galima prisigaminti visokių turtų, bet žemės nei pitauginti, nei sukurti, nei pasigaminti negalima.

Užtat tautos taip nepaprastai, stačiai nesuprantamai, vertina brangina teritoriją ir nesigilį jokių, net didžiausių, aukų nuostolį teritorijai atvaduoti.

Štai para pavyzdžių iš naujausių laikų.

Italija įsikūo į Didįjį Karą, norėdama atgauti Triestą ir Trentiną. Štai šalis turi 19.000 kv. kil. su 1410 tūkst. gyventojų. Palyginus su visos valstybės teritorija, ji sudaro vos 6,2% tos teritorijos. Ir ši m nelideliama, palyginti, neturindama jokios ypatingos vertės žemės plotui atsiimti, Italija rizikavo stoti į baisiausią karą. Ji paklojo arti 700 tūkst. savo tautos žiūto — jaunų vyrų, pabėrė keliasdešimt milijardų lų aukso. Jei mes suskaičiuotume Italijos skolas karo metų ir dėl karo padarytas, tai rastume kad vienam hektarui atvaduotos žemės tenka 36 tūkst. aukso lų. Štai kiek kaštavo tik pinigais tos žemės atvaduotumas; 36 tūkst. arčiau lų arba 72 tūkst. lų už ha! O kiek kaštuoja vien s ha žemės? — vieną, du, tris penkis tūkst. aukso lų; ne daugiau.

O kur kovose kritusieji vyrai, kur žuvusieji nuo žaizdų, bado, ligų ir kitų karo pasėkų? Kur vagai, darbas, stelojinasis, kur kentėjimai, kurių tautai teko pakelti dėl karo? Ir šiandie nerasi nė vieno italo, kuris sakytų, kad užmokėtoji

kaina yra perbrangi. Štai kaip brangiinama teritorija.

Imkime kitą pavyzdį — Prancūziją. Ji 40 metų ruošėsi atgauti Elzasą Lotaringiją.

Tai yra 1400 kv. kil. žemės sklypas su 1800 tūkst. gyventojų. Jis sudaro vos 2,6% visos valstybės ploto. Prancūzija per karą paklojo arti 2 milijonų jaunų vyrų ir padarė apie 100 milijardų aukso frankų skolų karo reikalams. Tokiu būdu, kukliai skaičiuojant, Prancūzijai kaštavo 1 ha žemės apie 60 tūkst. aukso frankų, t. y. apie 120 tūkst. litų. Prie to pridėkim du milijonų vyrų, kritusių karo lauke ir apie 4 mil. sužeistų, pridėkim visas kančias, vargus ir t. t., kurių teko tautai pakelti, pridėkim visus karo ir dėl karo priežasties padarytus turto ir moralinius nuostolius.

Pagalvokim dar, kad Prancūzija, eidama į karą, rizika ir pralaimėti. Ir tada ne tik nebūtų atgavusi Elzasą Lotaringijos, bet būtų pridariusi neapkaitymą tautai nuostolį. Net visą tautos laisvę ir jos ateitį ji nepabūgo pastatyti prieš didžiausią pavojų.

Prieš nė vienas prancūzas nepasakys, kad per brangiai užmokėta arba perdaug rizikuota. Štai kaip tautos brangina savo žemę!

Pažiūrėkime, kaip brangino žemę, mūsų protėviai. Daugiau kaip pusantro šimto metų jie vedė baisiausią karą ko ne su visa Europa. Baisu pamanyti: pusantro šimto metų karai! Karo baisaus, žiaures, kur negalėjo būti jokio pasigalėjimo! Mūsų protėviai galėjo to karo išvengti, pasitraukdami į rytus. Bet jie šito nepadarė. Jie perdaug brangino savo žemę. Jie verčiau norėjo žūti savo žemėje, negu ją palikti. Trys kartos be palovos kariavo, bet neužleido savo žemės svetimieš.

Tai taip brangino žemę mūsų protėviai, nors jie buvo neaukštos kultūros, nebuvo nei taip apsišvietę, nei neturėjo supratimo apie žemės vertę, koki mes turime.

Kaip gi tai turime vertinti žemę mes. Mes, nedidelė tauta, apsupta iš visų pusių galiūnų, nuo kurių mes neturime vilties išgauti nė vieno žemės sprindžio, kurie kaip tik taikosi ją iš mūsų atimti.

Tautos taip brangina žemę dėl to, kad iš žemės ir ant žemės auga visi turta, auga ir pats žmogus ir net jo dvasia.

Vi-ias tračėlis Lietuvos žemės yra svetimųjų pagrobtais. Ir toje žemėje yra Lietuvos širdis — Vilnius, apie kurį augo mūsų valstybė.

Todėl mūsų visų didžiausia, visų švenčiausia pareiga Vilniją su Vilniumi atvaduoti. Nors mums tekiu padėti vaduojant ne tik turtas, ne tik sveikata, bet ir pati gyvybė — vis tiek, turima vaduoti. Nieko nepadarysi. Mes atsa kome už Vilnių prieš būvusias kartas mes atakome ir prieš būsinąšias kartas. Ir mūsų protėviai ir mūsų vaikai, mes visi esame viena tauta. Mūsų protėviams likimas buvo uždejęs atvaduoti Zemačius ir Suvalkus nuo kryžių čy. Jie vadovo. Kovoje su dideliais nuostoliais, su dideliais nepasisekimais, kovoję apie pusantro šimto metų ir vis tik galų gale laimėjo, atkovojo.

Jei tauta veda tvirtas, griežtas pasiryžimas — jai nėra kliūčių. Tokia tauta viską nugalės.

Bet kaip mes Vilnių atvaduosim? Šią klausimą mes turime palikti mūsų vyriausybei.

Vyriausybė turi galvoti ir ieškoti kelių, kuriais galima nueiti į Vilnių. Ji tuos kelius ras.

Mes turime žadinti visą tautą Vilniaus vadavimui. Mes turime jį įkvėpti tvirtą, griežtą pasiryžimą dėti visas pajėgas, nieko neįgaifėti kol Vilnius nebus atvaduotas. Mes turime Vilniui Vaduoti Sąjungą. Mes visi turime dėtis į tą sąjungą. Tėnai mes sužinosime, kaip ir ka reikia daryti Vilniui vaduoti. Jei būsime pasiryžę, jei būsime vieningi ir organizuoti, tai Vilnių tikrai atvaduosime. Nepamirškime, kad kitas dešimties metų nepriklausomybės atgijimo sukaktuves turime švęsti Vilniuje.

Vygan las. (Dr. J. Paričkis,

L. Užs. R. Ministerijos

Departamento Direktorius.)

(ą a seka).

IVAIRENYBĖS.

Nauji svaigstamieji nuodai.

Europoje dabar pradeda plisti nauji svaigstamieji nuodai „peyotli“. Jie gaminami iš peyotlio, mažo, nedrygiuoto kaktuso, augančio vidurinėje ir šiaurinėje Meksikoje. Išvirtos to kaktuso sultys duoda kartų skystiną kuris savotiškai apsvaigina žmogų. Išgėres to peyotlio skistymo, žmogus pusiau miega, pusiau budi. Kyla regėjimo ir girdėjimo haliucinacijos. Garsai virsta spalvomis ir savotiškais pavildalais. Pazymėtina, kad erotiškų halusinacijų nėra. Kiti nuodai sukelia matytųjų daiktų atminimą, o peyotlis, priešingai atminties nejudina.

Peyotlio nuodai Europoje neseniai tesužinoti. Meksikoje jie plačiai žinomi ir vartojami. Vietos gyventojai ankoja dievams dovanas, kad tik peyotlių kaktusai gerai užderėtų. Meksikoje net švenčiama tam tikra peyotlio šventė. Prieš kiek laiko ir Paryžiuje atsirado tokių įstaigų, kur galima gauti peyotlio. Aišku, kad peyotlio nuodai, kaip ir kiti nuodai turi žalingos įtakos žmogui. Pulsas uretėja, galva sukasi, ausyse užia, pakaitais išpila karštie.

Ka.

AMERIKOS VIEŠBUCIAI.

Vokiečių žurnalistas W. Weber pasakoja savo išpūdius gautus viename Amerikos viešbuty.

„Dar buvau garlaivys, o jau miesto viešbutių savininkai pradėjo siūlyti savo patarnavimus. Prie kiekvieno laiško buvo pridėta kortelė — „Tokstai viešbutis siūnčia savo linkėjimus Ponui X. ir kreipia Jūsų dėmesį į mūsų viešbučio kambarius, kurį prašom užsakyti per Jūsų garlaivio radio stotį. Padarytas išlaidas mes padengsim.“

Aš taip ir padariau. Nesaspėjo garlaivys sustoti, kai buvau jau sveikinamas viešbutiu atstovu. Kokį kambarį norėtum? Koki mano ypatingi norai? Ir t. t.

Prie viešbučio durų sutinka mane vedėja ir sveikina: sveikinu Jus, p. Weber; tikiu, kad pas mus greit atilsėsit nuo kelionės. Knuzgos jau buvo užrašyta mano pavardė, tautybė, mano amžius, profesija ir kitos žinios. Tas viskas buvo pranešta iš garlaivio telefonu.

Mano kambarys buvo nuostabiai gerai įrengtas. Viskas paslėpta ir nieko nereikalingo nebuvo. Skambutis ir pranešimas: Jums atėjo korespondencija. I spintą kabin t savo rūbus, kuriuos paimat atgal jau randi išvalytus. Palieki tenai nešvarių baltinius, ir jau per 2 valandas gumai išskaltus. Prie lovos ant stalėlio telefonas, radio aparatas ir... Biblija. Kiekvieną rytą atnešama naujas numeris laikraščio „Times“.

8 valanda skambina telefonas ir panelė kokietiška sako: „Ar gerai miegaj? Tamstai prašei priekolti...“ 8 ir pusė val. vėl telefono skambutis: ka pusręciausit? o gal esit į vieną iš penkių viešbučio restoranų? Pačiame viešbuty yra ir krautuvas, kur galima viską nusipirkti.

Zodžiu — visi pat guma. Ir už viską reikia mokėti tik... 5 dolerius į dieną. Sulig amerikoniško supratimo tai yra labai pigu.“

Kaip šventė Kalėdas Maskvoj.

Žmonės dirbo ir neturėjo net duonos.

Taip rašo iš Maskvos: „...Nors mes ir sveikiname jus su Kalėdų šventėmis, tačiau džiaugsmo ir įdomumo neturime, todėl, kad tų švenčių visai nėra. Jas visai pakeitė kaip pagal seną, taip ir naują stilių.

Per Kalėdų šventės vis s dirbtuvės ir fabriai dirbo. Ankstai ryta (4 val.) aš jau nuėjau prie maisto krautuvs, kad užimti eilę, pastovėsi ketverta valandų ir gauti vaikams litrą pieno ir 100 gr. sviesto. O paskiau vėl eiti gauti duonos... Kalėdų dieną visai nebuvo duonos...“

(Iš „Ryto“).

vis žiūri į šalį? Nejaugi mane nepazysti?

— Oi, — galvoja Smut, — juk aš neišsikraučiauju iš proto? Bet pažinti, — kaip gi galiu aš ją pažinti? Juk nė kartą ją nemačiau gyvenime. Žmonių veidus aš gerai atsimenu... Jmaai vadina mane Smutu. Tei-tagalai.

Nustebintas jisai išmetu monoklį. Suskamba į perono asfaltą sukultas stiklas. Tai nelaimė!

— Gerbi-moji, — vėl sako jis, — aš spėju...

Jis greitai žiūri į šį. Bet kas tai? Pro šalį eina koks tai tipas: ant akių užmaukta „kepkas“, pličius nuo lietas, langamirnelis, ar tai galima? Ir Smuto krutinėje stingsta širdis.

— Jeigu aš nežinočiau, kad aš Smut, aš tikrai prisiekčiau, kad tas... Staigiai jami visa aiškėja. Ji apima baisus piktnum, nežmonišką pasipiktinimas. Tas „Tipas“ išrengusis į rūbus, kai du vandens lašu panešus į jį. Šį kartą jau nebeįstruks iš jo rankų. Tas tipas — Brat. Dar keli žingsniai — jis praeis pro perono kontrolį — ir ieškok tada vėją laukus. Greičiau paskui jį.

Skubiai jis pasiliosuoja iš nepažyšamos blandinės glėbio, suolis prisiveja nensudeji ir smalkiu kumučio kirčiu į krūtinę sustabdo jį.

— Aa, — puo'asi, kai liūtas ant jo, — pagoliau tai aš jus sugavao! Dabar jau nepaspruksite iš mano rankų! Aš užmušiu jus ir žarnas ant telegrafo vielu išstarysiu, o tu nevidoni! Nesudink nė iš viet s! Dabar tik tas antras atsikvošė.

— Misteri Smut, — pradeda jisai.

— Taip, mano vardas, o jūs nežų mirštamasis? Brat, Alvers ir Torzen? T. i. ?

— Leiskite man išsipa-akoti! Prastau jūsu! Juk aš jūsu valdžioje, bet dėl Dievo, nekeltite triukšmą. Žiūrėkitel, j u publika į mus kreipia domę.

— Kas man darbo dėl publikos? Man jūs reikalingas. Bet kas jūs esate tikrumoje? Aš atiduosiu jus policijai. Kuriomis teisėmis jūs vaikštat man? Kostiume ir veidą poniai nusigrimavę? Net ploščius iki siūlelio panėšus į manų.

Smut dvyyns nublankęs, kai popierius.

— Praš u jūsu, tik ne čionai, pone Smut.

— Savo pastabas pasilaikykite sau. du metai, kai aš išskau progos savo kumštis išbendyti į jū-u žandus, ir pagaliau, jās man pakliūvotė.

— Aš kartuju, kad pasiduo du visiš- kai jūsu valdžion. Bagti aš visai nemana u. Bet prašyčiau leidimo su jums pasikalbėti, pirm ne u perduosite mane po liejail.

Smutes žiūci savo belaisviui į veidą. Stebėtinas panašumas. Tikriausia jo paties kopija. Net monoklis savo vietoj, bet juo tai yra praga pasinaduoti. Jūk savąj nesona! sukūle.

— Duokite jį šen! — ištrankia jis manoklį ir išstato sau į akį. — Taip, o dabar madonėlė eiti su manim kur — nors, kad galėtumem du vienai pasikalbėti.

Ir Smutas, kai replėmis sujima jį už rakos.

— Bet vieną turiu iš anksto jums pasakyti: jeigu bandysite bėgti, aš tuojaus permušiu pusiau jū-u makaulę ir joks chirurgas jau ją nesustatys iš naujo. Murš!

Ir Smutas stumia priekin savo belai-vį, kuris, iš visa ko atodo, jau galutinai pasitvė likimni.

Brazilijos žinios

Susisiekimas tarp São Paulo

ir Santos nuo 13 vasario sustabdytas. Del didelių lietu užgrūvo kalnas ant geležinkelio linijos. Susisiekimas galimas tik automobiliais ir autobusais. Bet greitai laiku gelžkelių tikimasi nuvalyti nuo griuvėsių ir susisiekimas vėl eis normaliu keliu.

Karnavalo pasekmės.

Karnavalas yra tai užgavėnės, arba dar geriau tariant — „mesoėdas“. Jis paprastai prasideda nuo Trijų Karalių, tai yra nuo 6 sausio, bet pats triukšmas būna paskutinėse trijose dienose prieš gavėnę. Šiemet buvo vasario 10-12 d.

Brazilijoje karnavalas skaitomas beveik didžiausia šventė. Trys dienos, ypačingai antradienį, būna uždarytos net kai kurios įstaigos ir visi, kas tik yra gyvas, eina į gatves. Kas tik gali, užsideda įvairias maskes, teta veidus dažais, puošiasi kartais labai komiškai ir tarytum komedijantai gatvėse barstosi konfeti, meta serpentin ir laistosi tam tikru odekolonu. Turtingesni sando automobilius ir važinėja. Didesnėse gatvėse net bėdės navaikščioja. Vaizdas būna tikrai gražus.

Šiemet karnavalas bendrai nepasisekė, nes oras buvo lietingas. Karnavala surengti prisideda ir valdžia. Taip pav. Brazilijos sostinėi buvo paskirta vien tik miesto papuošimui 600 kontų, tai yra 72 milijonų dolerių.

Karnavalas, kaip karnavalas, bet pasekmės būna apvertintos. Pirmiausia — pinigų alkvojimas. Dažniausia — kas buvo uždirbta, tai dabar liko išiešta. Bet svarbiausia, tai nelaimingieji atsitikimai.

São Paulo mieste per 3 dienas automobiliai suvažinėjo apie 60 asmenų, keletas mirtinai. O kur dar taip įvairūs

atsitikimai? Keleta asmenų iš to didelio džiaugsmo ir patys nusizudė. Taip rajone Ponte Pequeno sausio 12 d. viena moteris traukiniui einant puolė po traukiniu ir su gyvenimu baigta. Santa Ana rajone vyras papiovė savo žmoną. Centre miesto vienam sodnely rasta panelės maskaruotas lavonas, o kšienėje jos nuodų bonkutė.

Iš karnavalo kai kas ir gerokai uždirb. Pirmiausia tai šoferiai, kuriems buvo tikra rugiapiūtė, už 1 valandą imdavo nuo 15 iki 25 milreisy. Toliau serpantino ir odekolono pardavėjai. Gal tik 5 nuosimčiai žmonių nepirko tų dalykelių.

O kiek išgerta alaus! Kiek suvalgyta šokolado ir kitų skanėsių!

Lietuva tokių dalykų, kaip karnavalas, nežino, užtat ji yra tuo atžvilgiu laiminga.

Gaisras Rio de Janeiro mieste.

Šiomis dienomis Rio de Janeiro mieste buvo didelis gaisras. Sudegė laivų rašėio „Imparcial“ rūmai ir visos kavinės kurios buvo tuose rūmuose. Nuostoliai padaryta daug.

Brazilijoje portugalų bus daugiau.

Vasario pabaigoje atvyksta emigrantų portugalų laivu „Formosa“ 300 asmenų, laivu „Massilia“ 302 ir laivu „Winterthamer“ 361.

SKUBEKIT

Pasinaudoti paskutine proga! Sklypų vandami ir turi nuolatinį darbą (vieta) išpardavimas VILLA FACCHINI baigje. O jūs ko laukiate? Juk greitai negiamas. Jūs draugai ir pažystami, nuliiks nė vieno sklypo! Gailėsitės, bet sipirkę ten sklypus džiaugiasi begybus vėlu.

MŪSŲ ADRESAS:

PRAÇA DA SE N. 3, 4 and.

Generalinė atstovybė: „INTERNACIONAL“, Rua da Conceição nr. 75 (Lietuvių biūras)

Agentūra: Rua Domingos de Moraes nr. 289

D-ras WLADIMIR de THIMÉ

Vienintėlis rusiškas advokatas S. Paulo. Vertimai, teismo bylos, šoferiams dokumentai, asmens liūdymsi, pilietybės gavimo dokumentai «šamados».

Raštinė: Rua São Bento 36 nr. 6. andar, Sala 12

Telef. 2-2746

Priėmimo valandos: nuo 9 ryto iki 7 val. po pietų.

A. WELIKSON

Laikrodžių ir brangenybių įstaiga

Taisoma įvairūs laikrodžiai. Perkama ir parduodama auksas, sidabras, platina, brangūs akmenys ir užtatai. RUA II de AGOSTO, 7-B. - S. PAULO

BARAS ir RESTORANAS

TEUTO - RUSSO

Seniau „BARAS SUISSO“

Įvairūs užkandžiai, mandagus patarnavimas, švara ir tvarka pavyzdingiausia.

Virtuvę prižiūri specialistai rusų virėjai.

VAKARŲ KONCERTAI

Atlankykite, įsitikinsit

Rua Ipiranga 73

LISENKO ir LITTER

PRANCUZU NAVIGACIJOS COMPANIJOS

Sud Atlantique - Chargeurs Reunis

Artimiausias išvykimas puikių ir greitų laivų

MASSILIA

SANTOS - LISABONAS — per 10 dienu

Iš Pietinės Amerikos pribus į Santos kovo mėn. 3 d.

ir tą pačią dieną išvyks į Rio, Lisaboną,

Vigo, Bordeaux.

LIPARI

(CHARGEURS REUNIS)

Išvyks iš Santos vasario m. 19 d. į Rio, Dakar,

Leixoes, Vigo; Havre.

SWIATOWID

(CHARGEURS REUNIS)

Išvyks iš Santos kovo m. 2 d. į Rio, Dakar; Havre. Šis laivas tik keleiviams 3 klasės. Kabinos ir bendrai. Patarnavimas mandagus ir sąžiningas. Valgymas geras. Švara ir tvarka pavyzdinga.

IŠ SANTOS Į PIETUS

Ceylan	— C. R. — 18 vasario	Belle Isle	— C. R. — 20 balandžio
Massilia	— S. A. — 22 vasario	Lutetia	— S. A. — 26 balandžio
Kerguelen	— C. R. — 11 kovo	Swiatowid	— C. R. — 2 gegužės
Lutetia	— S. A. — 15 kovo	Groix	— C. R. — 9 gegužės
Kraus	— C. R. — 22 kovo	Ceylan	— C. R. — 17 gegužės
Massilia	— S. A. — 5 balandžio		

IŠ SANTOS Į EUROPA

Lipori	— C. R. — 19 vasario	Lutetia	— S. A. — 24 kovo
Eubée	— C. R. — 28 vasario	Kerguelen	— C. R. — 31 kovo
Swiatowid	— C. R. — 2 kovo	Krokus	— C. R. — 10 balandžio
Massilia	— C. R. — 3 kovo	Désirade	— C. R. — 11 balandžio
Ceylan	— C. R. — 8 kovo	Massilia	— S. A. — 14 balandžio
Formose	— C. R. — 19 kovo	Aurigny	— C. R. — 16 balandžio

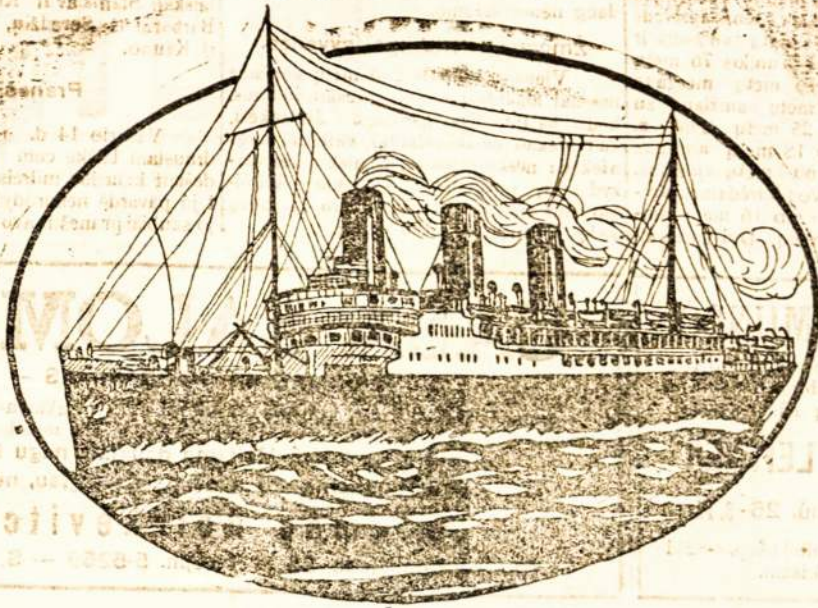
Be laivakorėjų išgaunam ir chamadas — šaukimus iš Lietuvos ir kitų Europos valstybių, o taip pat iš Sirijos ir Aigipto.

Laivakorėjų kainos visiems prieinamos.

AGENTAI: **CIA. COMMERCIAL E MARITIMA**

Rua da Quitanda, 19-A — S. PAULO — Teleph. 2.0172

TAUTIEČIAI!

Ko Jūs laukiate? Ar laivakorčių pabrangimo?
Juk Jūsų pažįstami beveik kiekvieną dieną
vyksta į Tėvynę per mūsų biurą.

Skubėkit užsisakyti sau laivakorčių, kol dar laikas. Mes
kainas dar nepakėlėm.

Veliau bus brangiau

CASA DO COMERCIO

„INTERNACIONAL“

Rua da Concelção, 75 - Tel. 4-0896 - S. PAULO

W. C. Gavensky ir P. J. Butkus

PILIEČIAI! Kas nori gražiai ir pigiai apsirengti,
eikit į
CASA SEMINARIO

T. BEREZIN ir M. RABINOVITCH
Rua do Seminario N. 15 (netoli pašto)
Teleph. 4-3373

Kostūmai sulig mioros už 100, 120 ir 140 milreisy ir
t. t. Darbas garantuojamas. Kalbama visomis Europos
kalbomis.

PIGUS ŽEMĖS SKLYPAI

Dar nevėlu įsigyti geriausiomis sąlygomis nuo-ava žemės
sklypa su namu geroje ir pramoningoje S. Paulo miesto
dalyje, kur jau apsigyveno keletas šimtų Lietuvos
piliečių-šeimų.

PRAÇA DA SE', 34
Sala 10-12, Telephone 3-3563

AV. PAES DE BARROS, 9
casa 3 (Moo'ca) greičiau aplieš

MATAS IVANAUSKAS

DOCTOR JAYME MARCONDES

ADVOKATAS

Priima komercines ir kriminalines, civilines ir kitas
bylas. Sustato įvairius prašymus viešoms ir kariškoms
įstaigoms.

Teismo bylos.

Biuras: RUA S. BENTO, 12, Sobreloja
S. PAULO
Nuo 11 val. 30 min. iki 4 po pietų

DOMĖS.

Kas norit gardžiai ir pigiai pavalgyt, eikit į botéquim

ADRIANO PINHEIRO

Rua da Conceição. 69. S. PAULO.

prie pat **CASA „INTERNACIONAL“**.
Galima gauti šiltus pietus ir vakarienes. Įvairūs šalti užkau-
dziai. Kainos pigios.

Dantų Gydytojas

F. ŠTRAICHMAN — L. MAURANO

Atvykęs iš Rygos miesto.
Specialistas sudejimo dantų, traukimo be skausmų. Darbas
garamtuotas. Priėmimo valandos: Nuo 10-os ligi 8 val.
vakaro Sekmadieniais nuo 8 ligi 10 val. ryt.

Rua das Palmeiras 68 nr. S. Paulo.

Kalba latviškai ir rusiškai.

SPAUSTUVĖ „BIRŪTĖ“ priima įvairius spaudos darbus
RUA VISCONDE DE PARNAHYBA 299

AGENCIA POPULAR

AVENIDA S. JOÃO, 85-A Sobreloja
sala 3. Telephonas 4-8040

(priešais centralinį paštą)
Kas nori gauti tarnybą ge-
resniuose namuose S. Paule,
jei tik biskj moka portuga-
liškai, tekreipiasi pas mus.
PATARNAUSIM VELTUI.

DANTŲ GYDYTOJA

Elena Kuševskaja

Priima nuo 12 iki 21

Galima susikalbėti ir rusiškai

Rua Aurora, N. 94

S. PAULO

Laikrodininkas — spe-
cialistas.

Priima pataisyti įvairus
laikrodžius, chronometrus,
repetitorius ir kita. Darbas
garamtuotas.

Taip pat parduodama sie-
niniai ir kišeniniai laikro-
dziai „Omega“ nuo 65\$000.
Budilnikai įvairių firmų
nuo 14\$000.

Beto perkama senas sidab-
ras, auksas ir briliantai. Mo-
kama gerai.

DANIEL GOLDŠTEIN.
„CASA VIENNA“
Avenida São Jão 106-A

Aptieka „MUNICIPAL“

Aptiekos įvairios prekės,
cheminiai išdirbiniai, vaini-
ralų vandens, parfumerija
vietos ir užsienio išdirbimo

A. Gorenšteinas.

Rua Barão de Itapetininga,
36.

Telef. 4-7757.

TAUTIEČIAI!

Jau išėjo iš spaudos

Brazilijos

Lietuvių darbininkų
kalendorius

„SPINDULYS“

Kaina vietoje tikrai 2\$000,
užsieny 3\$000. Platin-
tojiems nuolaida.
Kreipis su užsakymais
šiuo adresu:

Redak. „Lituvio Brazilijoje“ R. DA CONCEIÇÃO Nr. 75

KOSTAS UKČUS Rua Visconde de Parnahyba,
Nr. 299

„GARSO“ Redakcijoj Rua da Graça, Nr. 89

SIUVAMŲ MAŠINŲ KARADIENĖ!

Mūsų įstaiga nuolat turi dide-
liam pasirinkime rankinis ir ko-
jines siuvas mašinas naujas ir
vartotas, 7 stačiais, gerais prie-
taisais. Kainos nuo 80\$000 ligi
500\$000.

Mes taipgi taisome ir perdir-
bame visokų tipų siuvasias
mašinas.

Turime pardavimui visokių plo-
štelių ir elektrinių gramafonų.
Kainos pigios tikrai pas mus.

RUA PIRAT NINGA nr. 122. TELPH. 9-0235

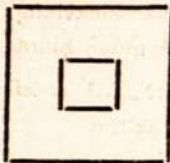
Lacarte & Frangione.

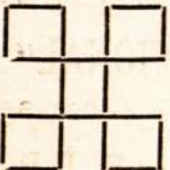
Galvosukio, tilpusio 4 Nr., sprendimas.

I

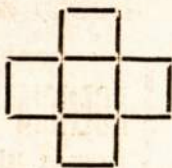
1) Atėmus 8 degtukas iš 9 kvadratinų langelių, lieka 2 kvadratai, kurie atrodo taip:

2) Atėmus 4 degtukas iš kvadratinų langelių, lieka 5 kvadratiniai langeliai:

3) Atėmus 8 degtukas iš 9 kvadratinų langelių, lieka 5 kvadratiniai langeliai, kurie atrodo taip:

II

Pradžioje ūkininkai atradę statinę degtinės, ėmė galvoti, kaip reikia ją lygiai pasidalinti. Ilgai negalvojo, tuojau vienas priėjo prie rastosios statinės ir pasiūkė antrą į pagalbą, pripylė pilną trijų kibirų statinę. Tada rastojoje beliko 5 kibirai iš trijų kibirų statinės visą degtinę perpylė į penkių kibirų statinę. Paskui vėl iš rastosios statinės perpylė vėl į trijų kibirų statinę, taip, kad rastojoje statinėje beliko tik du kibirai degtinės. Tuomet iš trijų kibirų statinės perpylė į penkių kibirų statinę, kuri je jau buvo 3 kibirai degtinės, ir trijų kibirų statinėje beliko tik 1 kibiras. Pagalvojė vėl ėmė pilsyti. Pilną penkių kibirų statinę, visa suvylė į rastąją, kurioje dar buvo 2 kibirai ir dabar pasidarė jau 7 kibirai. Dabar ūkininkai pradžiugo, nes jau matė dalybų galą, kuri s bus vienodos. Tuojau tą vieną kibirą, kurs buvo trijų kibirų statinėje, supylė į penkių kibirų statinę ir ją t. y. trijų kibirų statinę vėl pilną pripylė iš rastosios statinės. Ir tuomet rastojoje statinėje beliko 4 kibirai, o tą trijų kibirų statinę pilną degtinės visą supylė į penkių kibirų statinę, kurioje ant dugno buvo vienas kibiras. Ir tada abu apsidžiaugę gavę po 4 kibirus degtinės, susidėjo vežimam visas tris statines ir linksmaučiai parvažiuo namon.

(Sprendimas F. Ralicko).

TEISINGAI IŠSPRENDĖ:

J. Balkevičius, A. Botyrius, P. Palikis ir J. Dziugelis.

Vien tik antrąjį uždavinį išsprendė F. Ralickas, J. Butkevičius, V. Banys ir J. Steponavičius.

REDAKCIJOS ir ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI.

P. M. Petraičiui—Cravinhas. Pinigus gavom. Ačiū. Laikraštį siuntinėsim nurodytu antrašu.

P. Juzei Rinkevičienei—Ribeiro Preto. Laikraštį gavome. Pinigus sunaudosim kaippo už prenumeratą Tamstai. Prašymą išpildysim veltui.

P. K. Glebavičiui. Tamstos „Ko liūdi“ gavom. Ačiū. Skaitysime ir gal būt kiek patarsė spausdinsime.

P. St. Maculevičiui. Tamstos eilutes ne pausdinsim, juokus įdėsim 7 N. Laikraštį pažymėtiems laiške asmenims siuntinėsim.

P. Sadaunikui. Tamstos eilutes gavom. Ačiū. Nepamirškite mus ir toliau.

Vedybų Londone statistika.

Iš paskelbtos Londone statistikos matyt, kad 1928 metais ten apsiavedė 102 „jaunikiai“ po 80 metų amžiaus ir vienas 98 metų. 1 jaunikis 76 metų amžiaus apsiavedė su 19 metų mergaite ir 20 jaunų po 70 metų amžiaus su mergaitėmis 20 — 25 metų amžiaus. Da tikrai jaunikiai po 18 metų amžiaus vedė „jaunasias“ po 60 metų amžiaus. 34 panelės ištekėj vos turėdamos amžiaus 15 metų, 383 — po 16 metų amžiaus ir 2290 po 17 metų. Dvi „mergai-

tės“ po 95 metus amžiaus iškėjo už vyrų po 60 metų.

Bendrai Londone sutuoktuvėse yra daug neormalumo.

Žmogus, kuris ilgai gyvenęs.

Vienas kinietis 250 metų amžiaus neseniai aiškino angli laikraštiniams, kodėl jis taip ilgai gyvenęs. Jis sakėsi, kad niekad nesikarsčiavęs, vaikščiodavęs niekada nesukubėdamas, ir nieku nesivaržydamas, miegodavęs be jokio paklojimo ant žemės. Jis jau buvo 14 kartų vedęs ir turįs apie 150 vaikų.

ašto dežutė!

„Lietuvis Brazilijoje“ Redakcijoj Jra laišakai: Stanislavui Rugieniui, Zaksienei Birbarai iš Seredzių, Uršulei Bulataitei iš Kauno.

Pranešimas.

Visario 14 d. redakcija gavo apdraustam laiške com valor N. 175 dvidešimt keturius milreius. Bet laiške siuntėjo pavardė nenurodyta. Prašom siuntėjo skubiai pranešti savo pavardę ir antrašą.

CASA EDMUNDO

Visi reikmenys ir medžiaga batusiurams ir odos išdirbinių dirbtuvėms išdirbinimas visokių rūšių audekliu.

EDMUNDO LEITNER

Rua Anhangabahú, 26 - S. PAULO

(apačioj S. Bento tilto) telep. 4-5251
Kalba vokiškai.

CASA SALOMÃO

— PIRKIMAS IR PARDAVIMAS —

Pirkama baldai, divonai, kortinos, sugadinti brangūs akmenų įvairios vertės, metalas, rašomos ir siuamos mašinos, pianos ir kiti muzikos instrumentai ir ištisi namų baldai. Mokama daugiau, negu kitur.

Taip pat parduodama 25 nuosimčiais pigiau, negu kitur.

Salomão Reinkevitch

Rua da Conceição, 65 — Teleph. 5-5259 — S. PAULO

ŽINOTINA!

visiems lietuviams, kurie ar jau buvo apžiūrėti kolonijoj Tabatingaroje, ar dar nori vykti ten pasižiūrėti ir pasirinkti sklypą.

Jau parengta 30 ūkių, iš kurių 19 parduoti, o 11 sklypų po 10 alkerų apkapčiuoti ir parengti parduoti.

Kolonijoj viskas padaryta ir nuo šio mėnesio

23 dienos pradės veikti didelė krautuvė, vaistinė, ligoninė, o nojintiems užsidirbti ir darbai. Beto visame kame pavyzdžiausia tvarka.

Vasario 28 dieną ir kovo 6 dieną išvaziuos kolonijon lietuvių kolonistų naujos grupės. Visi užinteresuoti kviečiami pas mus dviena diena išanksto registruotis išvaziavimui į koloniją. Dabar laikas pasi-

rinkti sklypą, kad pasiūžiti kovo-gegužės mėnesių sodinimui augalų. Kovo-balandžio mėnesiuos kolonistams bus gauta nemoka nai iš Žemės ūkio Ministerijos sėklų komplektai.

Igaluoti pardavėjai:

Casa de Comercio ::INTERNACIONAL::

Rua da Conceição nr. 75 (ties L'iz stotimi) — S. PAULO

KRAUTUVĖ

RUA S. BENTO, 8

CAIXA POSTAL, 1324

Telephone 2-2915, 2-0499

Telegr. adr. RAMERISTO

RAMOS, EVARISTO & CIA

SÃO PAULO IMPORTERIAI

SANDĖLIAI

RUA DA MOÓCA, 261

SANDĖLIS 2 ir 3

RAKTAS S. P. R.

GELEZIES REIKMENS IR MEDŽIAGA

DEL

STATYBOS, DIRBTUVIŲ

IR

FABRIKŲ

INSTRUMENTAI „RAMERISTO“

IVAIRUS INDAI

STIKLAS

IR

Fantastiniai dalykai

INSTRUMENTAI - ĮRANKIAI

DEL

DAILĖS ISTAIGU

IR

INDUSTRIJOS

PLIENAS GELEŽIS

DRATAS

TRIUBOS ŠAPOS

IVAIRI MEDŽIAGA ir tt.